

7. Ярмыш А. Карательный аппарат самодержавия на Украине: дисс. докт. юрид. наук / А. Ярмыш. - Х.: 1991. - 667 с.
8. Гернет М. История царской тюрьмы / М. Гернет. - М. : Изд. 2-е доп. и пересм., 1951. – Т. 1. - 3. -217 с.
9. Коковцев В. Систематический сборник узаконений и распоряжений по тюремной части/ В. Коковцев, С. Рухлов. - СПб., 1890. - 562 с.
10. Григор'єв О. Релігійно-моральний фактор у виправленні засуджених до позбавлення волі в Російській імперії (на прикладі українських губерній) в XIX - початку XX ст. / О. Григор'єв// Экономика Крыма. - 2012. - №2. - с. 283-286.
11. Титов В.Д. Релігієзнавство. Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів/В.Д. Титов, С.В. Качурова, О.В. Барабаш/ за ред. В.Д. Титова. - Х.: Право, 2004 - 272 с.
12. Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання діяльності капеланів в органах та установах, що належать до сфери управління Державної пенітенціарної служби України». [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://rada.gov.ua/ru>.
13. Севастьянова Т.Є. Релігія як цілісна орієнтація у формуванні структури особистості/ Т.Є. Севастьянова// Держава та регіони. Серія Право. - 2010. - № 2. - С. 17.

Козинець Ірина Гаврилівна, старший викладач кафедри цивільного, господарського права та процесу

Бушко Надія Сергіївна, студентка факультету соціальної роботи
Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Податки грають важливу роль в доході бюджету будь-якої країни світу, адже вони є основним джерелом його наповнення. В кожній державі витрати плануються виходячи з дохідної частини, тобто з кількості зібраних податків. При цьому кожна країна іде різними економічними шляхами, а також має свої особливості у розвитку економіки, в динаміці розвитку економічних процесів, що впливає і на розвиток окремих складових загальної економічної системи, в тому числі - на податкову систему, яка належить до фінансової і повинна постійно пристосовуватись динаміки суспільства.

У наш час податок з доходів фізичних осіб є значним джерелом наповнення бюджетів, а також дієвим засобом регулювання доходів громадян. Тому важливим завданням для будь-якої держави є постійне удосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб з метою забезпечення соціальної справедливості оподаткування, з урахуванням його фіскальної та економічної ефективності.

На особливості прибуткового оподаткування населення в кожній конкретній державі впливає ряд факторів, серед яких можна виділити консервативність чи ліберальність економіки, ментальність та податкову культуру населення, економічну ситуацію в країні тощо. У розвинених країнах світу податкові збори становлять від 25 до 50% загального валового внутрішнього продукту країни.

Заслужує на увагу досвід оподаткування громадян США, прибутковий податок забезпечує понад половину загального обсягу федеральних податкових надходжень і є найголовнішим із усіх джерел доходів федерального бюджету США. Відповідно до системи оподаткування фізичних осіб США, оподаткування може здійснюватися як кожного громадянина окремо, так і сім'ї загалом. При цьому платники податку поділяються на чотири категорії, які оподатковуються за різними ставками залежно від доходу [5, с. 194].

Податкова звітність фізичних осіб в США може подаватися відповідно персонально або від імені сім'ї. Відсоток податку варіюється залежно від штату [2]. Це можна побачити в нижче наведених даних станом на квітень 2015 року.

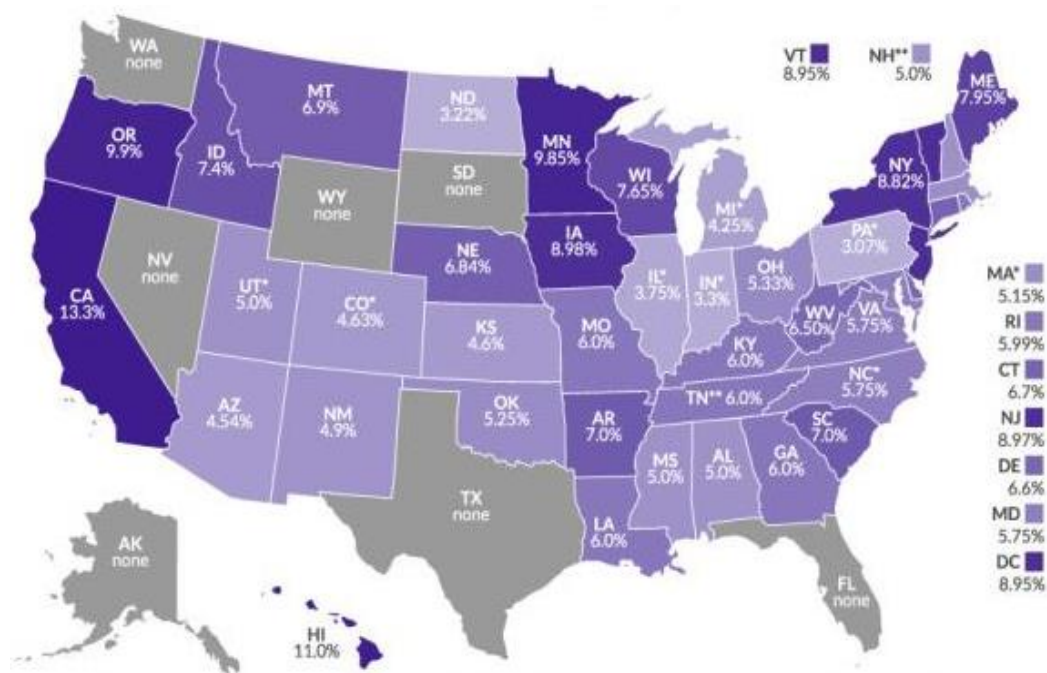

Рис. Індивідуальні податки в США

Проаналізувавши наведені дані, можна зробити висновок, що найвищі ставки оподаткування доходів фізичних осіб в США спостерігаються в штатах Каліфорнія (13,3%), Орегон (9,9%) та Міннесота (9,85%). Найнижчими є податки в штатах Пенсильванія (3,07%), Індіана (3,3%) та Іллінойс (3,75%).

У Німеччині податок з доходів фізичних осіб становить від 10% до 53% залежно від розміру доходу платника. Податок сплачується на основі декларації або стягується безпосередньо з джерела доходу. Так, податок із заробітку найманих працівників утримується роботодавцем. В основу оподаткування покладено принцип рівного податку на рівний дохід незалежно від його джерела. Всі, хто отримує доходи з декількох джерел, подають податкову декларацію.

Варто зазначити, що у Німеччині традиційно існує так звана класова система оподаткування, де в основу класифікації платників на класи покладений їх соціально-громадянський статус:

- I) неодружені працюючі без дітей;
- II) неодружені, розлучені, овдовілі;
- III) одружені, при умові, що в сім'ї працює один із подружжя; а якщо працюють обоє, то один із них може за спільною згодою перейти до V класу;
- IV) працюють обоє з подружжя, але оподатковуються нарізно;
- V) одружені працюючі, один із них оподатковується за умовами III класу;
- VI) працюючі, котрі одержують заробітну плату в декількох місяцях.

Наявність податкових класів за соціальною ознакою створює додаткові можливості користування пільгами шляхом переходу з класу в клас. Наприклад, працююче подружжя може саме собі створити пільгу таким чином: один із них переходить з третього в п'ятий клас, в такому разі їх сукупний дохід ділиться на дві рівні частини, податок справляється з кожної половини доходу окремо за зниженою в силу прогресивної шкали податковою ставкою, а потім подвоюється. В результаті сума двох податкових зобов'язань, взятих окремо, буде меншою, ніж оподаткування сукупного доходу [8].

Швеція поряд з іншими скандинавськими країнами характеризується високим показником податкового навантаження на економіку - близько 50%. Фізичні особи, які визнаються податковими резидентами Швеції, зобов'язані сплачувати податок з усіх доходів незалежно

від джерела одержання. Нерезиденти сплачують лише податок з доходів, отриманих від джерел у Швеції. Дохід у розмірі не більше 209 100 шведських крон обкладається муніципальним податком за ставкою приблизно 32 %. Дохід понад ці суми обкладається також національним податком у 25 %. Отже, максимальна ставка прибуткового податку - 57%.

Фізична особа, що перебуває на території Швеції менше шести повних місяців, має обмежену податкову відповідальність. Податок за ставкою 25 % має бути утриманий при оплаті зроблених у Швеції робіт і послуг [6].

Прибутковий податок із фізичних осіб забезпечує близько 1/5 доходів державного бюджету Франції. Податок поширюється на сукупність доходів, одержаних фізичною особою протягом року як у самій Франції, так і за кордоном. Платником даного податку вважають так звану фіскальну одиницю - сім'ю в складі подружжя та осіб, які знаходяться на утриманні. Для самотніх людей фіскальною одиницею є відповідно сама людина.

Прибутковий податок справляється із осіб, дохід яких перевищує неоподатковуваний мінімум (25610 євро на рік). Мінімальна ставка 10,52%, максимальна - 47%.

Одна з особливостей французького прибуткового оподаткування полягає в системі так званих коефіцієнтів. Самотні платники без дітей мають коефіцієнт 1, подружжя без дітей - 2, подружжя з однією дитиною - 2,5, з двома дітьми - 3 і т. д. Податок розраховується в такому порядку: загальну суму доходу ділять на відповідний коефіцієнт, виходячи з чого виходить податок за ставкою, передбаченою для даної рубрики доходів, а одержану суму множать на відповідний коефіцієнт [1]. Для деяких категорій платників (пенсіонерів, інвалідів, а також осіб, які одержують цільову допомогу на харчування) французьким законодавством передбачені податкові пільги.

Платниками податку в Китаї є фізичні особи, які мають постійне місце проживання або не мають такого, але проживають на території країни протягом року або більше. Такі особи сплачують податок з усіх отриманих ними доходів (як на території Китаю, так і за кордоном).

Оподаткуванню підлягає щомісячно отримувана заробітна плата, зменшена на 800 юанів (тверда сума витрат). До отриманої різниці застосовується дев'ятирівнева прогресивна ставка податку. Податок з доходів фізичних осіб становить від 5 до 45% в залежності від доходу [7].

Досить специфічною є система оподаткування в Об'єднаних Арабських Еміратах. Податковий режим в цій країні досить м'який. Його специфічність полягає в тому, що він не має тих податків, які є в інших країнах. Наприклад, відсутність персонального прибуткового податку (особистого доходу жителів країни). Це означає, що, якщо в інших країнах працівник повинен виплатити податок залежно від величини своєї заробітної плати, то в Об'єднаних Арабських Еміратах дохід співробітників не підлягає оподаткуванню.

Отже, проаналізувавши оподаткування доходів фізичних осіб в різних країнах світу, можна побачити, що цей податок займає важливе місце в їх національних бюджетно-податкових системах. У загальній системі доходів держави він входить у групу бюджетоутворюючих податків. Всі країни, податкові системи яких були висвітлені в даній роботі, мають розвинену економіку і різні системи оподаткування, але основною спільною рисою є те, що розмір податку з доходів фізичних осіб залежить від їх доходу: чим вищий дохід, тим вищий податок.

Список використаних джерел

1. A guide to taxes in France [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.expatica.com/fr/finance/A-guide-to-taxes-in-France_101156.html
2. Income tax in the United States [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Income_tax_in_the_United_States
3. Taxation in the United Arab Emirates [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.icaew.com/en/library/subject-gateways/tax/tax-by-country/united-arab-emirates>

4. Безпалько І.Р. Досвід оподаткування доходів фізичних осіб у зарубіжних країнах / І.Р. Безпалько // Регіональна економіка. - 2010.- №2.- С.159-165.
5. Литвиненко Я.В. Податкові системи зарубіжних країн / Я.В. Литвиненко, І.Д. Якушик. - К: МАУП, 2004.- 208 с.
6. Податкова система Швеції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://studme.com.ua/133402039910/ekonomika/nalogovaya_sistema_shvetsii.htm
7. Світовий досвід оподаткування: Китай [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/print-55971.html>.
8. Світовий досвід оподаткування: Німеччина [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkhiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/germany/?print>

Козинець Олена Гаврилівна, к. і. н., доцент

Толкач Анжеліка Миколаївна, ст. викладач

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ РОЗПОДІЛУ ВЛАДИ

Теорія розподілу влади пройшла багатовіковий шлях розвитку. На всіх етапах історичного розвитку суспільства таке явище, як влада, завжди було об'єктом пильної уваги та досліджень. Різноманітні аспекти розмежування державних органів та їх функцій зустрічаються ще в працях античних мислителів – Платона, Аристотеля, Епікура, Полібія, авторів Середньовіччя – М. Падуанського, Ж. Бодена, представників Нового часу і Просвітництва – Д. Локка, Ш. Л. Монтеск'є.

Метою статті є проаналізувати теорію розподілу влади в її історичному аспекті.

Домінуючим принципом механізму функціонування державної влади є принцип її поділу. Поділ влади – це політико-правова доктрина і конституційний принцип, який лежить в основі організації влади в демократичній державі.

Суть зародження вчення про поділ влади вдало сформував В.С. Абашмадзе: «Треба визнати, що вчення про поділ державної влади настільки старе як і сама держава й право. Починаючи з античної епохи вчення про розподіл державної влади розвивається поступово і лише в епоху абсолютизму стає пануючим [1, с. 4].

Пошуки найкращих форм організації влади, дослідження механізму її здійснення пронизують всю історію. Так, наприклад, давньогрецький мислитель Платон вказує на необхідність розподілу державних функцій між окремими органами (посадовими особами) і пропонує виокремити такі специфічні функції як управління, законодавство, суддівство та військова справа.

Висловлює філософ і свої міркування щодо форм правління. Причиною виникнення тиранії вважає ситуацію, коли всі починають робити все, тобто, коли всі видають закони, всі управляють і кожен має повноваження судити [2, с. 350]. Такий стан, як каже Платон, спочатку стає охлократією (недиференційованою владою натовпу), а потім дуже швидко перетворюється на тиранію, коли знаходиться хтось, хто бере в свої руки всю владу. Таким чином, концепція Платона сприяла подальшому розвитку думки щодо поділу влади.

Після Платона проблема аналізу системи державної влади була чітко сформульована Аристотелем у його праці «Політика». Визначивши державу як політичний союз, що прагне досягнення загального блага [3, с. 376], Аристотель цілком логічно прийшов до необхідності розбудови такої моделі організації державної влади, яка б дозволяла якнайкраще і якнайповніше реалізовувати цей принцип загального блага. При цьому слід звернути увагу на те, що для всіх трьох виділених ним форм правління, а це монархія, аристократія і демократія, він визнає існування спільної основи. Цією основою виступає сам принцип організації влади, чи, точніше кажучи, – її базові функції, що викону-